

7/8099

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

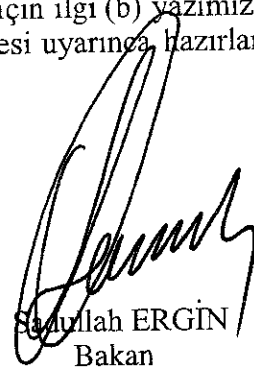
29/09/2009

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1834/4453
Konu : Yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 04/06/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.
10.00.02-13467 sayılı yazı,
b) 16/06/2009 tarihli ve 1422/3138 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Batman Milletvekili Ayla Akat Ata tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8099 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.


Samullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1832/4451
Konu : Yazılı soru önergesi

29/09/2009

Sayın Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8099 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" kenar başlıklı 16. maddesinde,

"(1) Akıl hastalığına tutulan hükümlünün cezasının infazı geriye bırakılır ve hükümlü, iyileşinceye kadar Türk Ceza Kanununun 57 nci maddesinde belirtilen sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınır. Sağlık kurumunda geçen süreler cezaevinde geçmiş sayılır.

(2) Diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile hapis cezasının infazı, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılır.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen geri bırakma kararı, Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan rapor üzerine, infazın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca verilir. Geri bırakma kararı, mahkûmun tâbi olacağı yükümlülükler belirtilmek suretiyle kendisine ve yasal temsilcisine tebliğ edilir. Mahkûmun geri bırakma süresi içinde bulunacağı yer, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Mahkûmun sağlık durumu, geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca veya onun istemi üzerine, bulunduğu veya tedavisinin yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca, sağlık raporunda belirtilen sürelerle, bir süre bulunmadığı takdirde üçer aylık dönemlere göre bu fıkra yazılı usule uygun olarak incelettirilir. İnceleme sonuçlarına göre geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığınca, geri bırakmanın devam edip etmeyeceğine karar verilir. Geri bırakma kararını veren Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, mahkûmun izlenmesine yönelik tedbirler, bildirimin yapıldığı yerde bulunan kolluk makam ve memurlarınca yerine getirilir. Bu fıkra yazılı yükümlülüklerle aykırı hareket edilmesi hâlinde geri bırakma kararı, kararı veren Cumhuriyet Başsavcılığınca kaldırılır. Bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurulabilir.

(4) Hapis cezasının infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır. Çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa, doğumdan itibaren iki ay geçince ceza infaz olunur.";

2- "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddesinde,

"(1) Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.

(2) Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki hastanelere sevki, sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tedavi gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşı bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

(3) Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir; aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir.

(4) Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Adalet Bakanlığına bilgi verilir.

(5) Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir.";

B- 06/04/2006 tarihli ve 26131 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü;

1- "Hükümlülerin hastanelerde muayene ve tedavileri" kenar başlıklı 116. maddesinde,

"(1) Kurumda tedavisi mümkün olmayan hastalığı bulunan hükümlülerin muayene ve tedavileri Devlet ve üniversite hastanelerinde gerçekleştirilir. Hükümlülerin yatarak tedavileri bunlar için ayrılan hükümlü koğuşlarında yapılır. Hükümlü koğuşı yoksa tedavileri dış güvenlikten sorumlu güvenlik görevlileri tarafından gerekli önlemler alınarak hastanelerin diğer birimlerinde yapılır.

(2) Açık kurumlar ile çocuk eğitimevi hükümlülerinin kurum dışındaki yatarak tedavileri, tedavi eden kurumun bulunduğu yerdeki kurumun iç güvenlik görevlileri gözetiminde ve hükümlü odası dışındaki bir bölümde yapılır.

(3) Kurum dışında yatarak tedavileri yapılan hükümlülerin yanında, tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi hâlinde, eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir.";

2- "Hükümlünün muayene ve tedavisi" kenar başlıklı 117. maddesinde,

"(1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi cezaevi tabibi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Kurumda, hükümlünün muayene veya tedavisi sırasında cezaevi tabibi tarafından talep edilmediği sürece muayene odasında sağlık personeli dışında görevli bulundurulmaz. Ancak güvenlik amacıyla ve konuşulanların duyulmayacağı şekilde, kurum idaresi tarafından gerekli tedbirler alınır.

(3) Sağlık Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(4) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz.";

3- "Ziyaret yeri" kenar başlıklı 130. maddesinde,

"(1) Kurumlarda kapalı ziyaretler, bu amaç için tahsis edilen yerlerde yapılır. Kapalı ziyaret yeri bulunmayan kurumlarda ise, ziyaretler, fiziksel temas ve eşya alış-verişini engelleyecek şekilde kurum idaresince uygun görülen yerlerde yapılır.

(2) Açık ziyaretler, odalar dışında, fiziksel temasa olanak verecek şekilde ve bu amaç için ayrılan bölümde veya kurum idaresince uygun görülen yerlerde yapılır.

(3) Hasta hükümlüler, cezaevi tabibinin uygun görmesi ve kurum en üst amirinin izni ile kurum revirinde ziyaret edilebilir. Hastanede yatarak tedavi gören hükümlüler, tedaviyi yapan hekimin uygun görmesi ve Cumhuriyet başsavcılığının izni ile iç güvenlik görevlileri nezaretinde ziyaret edilebilir.";

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

4- "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" kenar başlıklı 71. maddesinde,

"(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.",

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- Bakanlığımızca tutuklu ve hükümlülerin sağlık sorunlarına ilişkin yapılmış pek çok çalışmanın bulunduğu; gerek duyulması veya ihtiyaç belirmesi durumunda da gereken çalışmaların yapılmaya devam edildiği; bu çalışmalar kapsamında;

1- Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti arasında imzalanan, hükümlü ve tutukluların tedavisinde kullanılmak üzere reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilmesine ilişkin Protokol'ün 01/01/2009 tarihinde, Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol'ün ise 30/04/2009 tarihinde yürürlüğe girdiği;

2- Ayrıca, ceza infaz kurumlarında bulunanların sağlık sorunlarıyla ilgili olarak, son altı ay içinde, sağlık bilgileri, "hepatit B aşısı" uygulamaları, tüberküloz, bulaşıcı hastalıklar, hükümlü-tutuklu ilaç protokolü, hükümlü-tutuklu hastaların ilaçları, sağlıkta eğitim faaliyetleri yapılması, vektörlerle mücadele, su kesintisinde alınacak tedbirler, bulaşıcı hastalıkların bildirim sistemi ve portör muayeneleri, tıbbî atıklar, ambulans ve acil sağlık araçları ile ambulans hizmetleri, affedilebilecek derecede hasta ve bakıma muhtaç hükümlüler, özürlü durumu, ecza dolabı, intiharların önlenmesi, hastane mahkûm koğuşlarının rehabilitasyonu, hasta mahkûm bekleme odası, iâşe, çöplerin bertarafı konulu genel yazılar çıkartılarak Cumhuriyet başsavcılıkları ve kurum idarelerinin belirtilen hassas konulara dikkatlerinin çekildiği;

3- Bunlara ilâveten, gerekli izinler verilerek;

a- Ankara Üniversitesinin Toplumla Buluşma Projesi kapsamında 04-08/05/2009 tarihlerinde, Ankara Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki tutuklu ve hükümlü kadınlara meme kanseri ve rahim ağzı kanseri eğitimi verildiği; rahim ağzı kanser taraması için papsmear testi yapıldığı;

b- Hükümlü ve Hükümlü Yakınları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Özgürlüğün Ötesinden Sesleniş Dergisinin, Ankara Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan 35 yaş ve üzeri hükümlü ve tutuklulara yönelik rahim ağzı kanseri taraması (smear) taleplerinin, Sağlık Bakanlığı Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığınca uygun değerlendirilerek 04-08/05/2009 tarihleri arasında smear taraması yapıldığı;

c- İzmir Barosunun öncülüğünde, 20 kişilik sağlık ekibiyle, 10-12/04/2009 tarihlerinde Bergama M Tipi Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda diş sağlığı kapsamında bir sağlık taramasının yapıldığı;

d- Akik Lions Kulübü Derneği tarafından 6-9/05/2009 tarihlerinde, Bakırköy Kadın Ceza ve Tutukevi bünyesindeki mahkûmların göz sağlığını kontrol etmek ve göz rahatsızlığı olanların tedavisine yardımcı olmak amacıyla, Bayrampaşa Göz Hastanesi Vakfı personelinin de yardımları ile bir çalışma yapıldığı;

e- 29/05/2009 tarihinde, Türk Kadınlar Birliği Sakarya Şubesinde, Türk Kadınlar Birliğinin organizasyonu ve İnci Göz Hastanesinin desteği ile Sakarya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta olan kadın hükümlülere ve çocuklara göz taramasının yapıldığı;

f- Uluslararası Lions Dernekleri 118-Y Yönetim Çevresi Federasyonunca Bakırköy Kadın ve Çocuk Tutukevinde mevcut tutukluların diabet taramasının yapıldığı;

g- Viral Hepatitle Savaşım Derneğinin düzenlemiş olduğu Hepatit Bilinçlendirme Çalışması doğrultusunda, Diyarbakır E ve D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında, Burhaniye C

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumlarında, Samsun E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, Trabzon Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumlarında viral hepatit bilinçlendirme çalışmasının yapıldığı;

4- Ceza infaz kurumlarında sağlık sorunları hayati tehlike doğuracak nitelikte olan ve acil tedavi edilmesi gereken kişilerin kesin net bir sayısının verilemediği, bu sayının tıbbî ve hukukî değişkenlere ve tıbbî gerekliliklere göre farklılık arz edebildiği; bu şekilde rahatsızlıkları olan tutuklu ve hükümlülerin tedavileri ile ilgili yapılması gereken işlemlerin tamamen tıbbî gerekliliklere ve mevzuata uygun olarak sürdürüldüğü;

5- 2007-2008 yıllarında yeterli sağlık hizmeti alamadıkları için yaşamını yitirmiş hükümlü veya tutuklunun bulunmadığı;

6- Yatalak vaziyette ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumda olan kişi sayısının 14 olduğu;

Bu durumda olan tutuklu ve hükümlülerin bakımının, özürllük oranına veya genel sağlık durumlarına göre, hastanelerde bulunan mahkûm koşullarında hastane personeline veya Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 116. maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne uygun olarak refakat edebilecek yakını tarafından yapıldığı; ceza infaz kurumları revirinde ceza infaz kurumu personeli olan sağlık memuru, koşullarda ise bakım konusunda yardımcı olabilecek uygun nitelikleri bulunan ve bu kişilerin bakımına yardımcı olmak isteyen (koşullarda bulunan) bir hükümlü veya tutuklu tarafından sağlandığı;

Ayrıca, hasta hükümlü ve tutukluların, söz konusu Tüzüğü'nün 130. maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne uygun olarak ziyaret edilebildiği;

7- Diğer ilaç gruplarına göre daha pahalı olan antideprasan ilaçların belli bir ekonomik maliyeti olmasına karşın, hükümlü ve tutukluların psikolojik sorunlarının, rahatsızlıklarının ve hastalıklarının tedavisi amacıyla, hükümlü ve tutukluların tedavi talebi veya antideprasan ilaç kullanımı için endikasyonun var olması durumunda doktor tarafından reçete ile yazıldığı;

İlacı kullanacak kişiye, ilaca başlanmadan önce, ilacın etkileri hakkında gereken uyarıların ve bilgilendirmelerin yapıldığı; belli bir zaman sonra da kontrole gelinmesinin hatırlatıldığı;

Bu tür ilaçları kullananlar için belirli zaman aralıklarında gerekirse tür ve doz ayarlamalarının yapıldığı; doktorların kontrolü altında kişinin ruh sağlığına en uygun tedavinin saptanarak kullandırıldığı, bunun tamamen doktor ve hastaların tercihine göre muayene ve tedavi sürecinde belirlendiği;

8- Sağlık Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol'ün 30/04/2009 tarihinde yürürlüğe girdiği; Protokol gereğince, Sağlık Bakanlığının, kurumlardaki sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için yeterli sayı ve nitelikte personel görevlendirilmesini sağlamakla yükümlü olduğu; Bakanlığımızın ise Sağlık Bakanlığı tarafından kurumlarda yürütülecek sağlık hizmetleri için, il sağlık müdürlüğü ve baştabipliğin taleplerini karşılamak suretiyle amaca uygun ve yeterli fizikî mekanlar sağlamak, bu mekanları hizmete uygun olarak düzenlemek ve hizmetin aksamadan yürütülebilmesi için gerekli olan tıbbî donanımı, diğer araç ve gereçleri sağlamakla mükellef olduğu;

9- Hükümlü ve tutukluların kurum revirinde yapılan muayene veya tedavilerinde güvenlik açısından uyulacak esasların, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 117. maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca belirlendiği;

Hükümlünün hastaneye sevinde ve doktor kabulünde jandarma görevlilerinin kelepçeyi çıkarmaması, muayene ve tedavinin yapıldığı odadan çıkmaması gibi uygulamaların, İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığının Ceza İnfaz Kurumu ve Tutukevlerinin Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesinin sağlık kuruluşlarında muayene ve tedavi esnasında hareket tarzını düzenleyen 3. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen "... yapılacak tedaviyi engellemediği

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

ve doktor tarafından talep edilmediği müddetçe muayene esnasında kelepçe açılmaz." hükmü uyarınca yapıldığı;

10- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların ilk muayene ve tedavi hizmetleri kurumda verilmekle birlikte, ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenlerin Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenlerin ise üniversite hastanelerine sevk edildiği;

Hastaneye sevklerin tıbbî gerekliliklere uygun olarak doktorun takdirinde yapıldığı; doktora ulaşılamayan acil sağlık durumlarında, kurumda bulunan idare amirinin sevk işlemini yapabildiği; hastanelerin iş yükünün çok fazla olmasına rağmen, sağlık kurumlarına sevkleri sırasında hükümlü ve tutuklulara imkânlar ölçüsünde öncelik hakkı tanınmasının sağlandığı;

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 71. maddesinde düzenlenen, sağlık hakkının kullanılması için hükümlü ve tutukluların öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirileceği; 57. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen, hastaneye sevk zorunlu görülen hükümlünün, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koşuşuna yatırılacağı; 16. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen, diğer hastalıklarda cezanın infazına, resmî sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunacağı, ancak bu durumda bile hapis cezasının infazının, mahkûmun hayatı için kesin bir tehlike teşkil ediyorsa, mahkûmun cezasının infazı iyileşinceye kadar geri bırakılacağı yönündeki hükümlerin gereğine titizlikle riayet edildiği;

Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklulardan, uzman hekim tarafından yatarak tedavi görmesi gerekli görülenlerin tedavi ve takiplerine, hastanelerin mahkûm koşuşunda devam edildiği; tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi halinde eşi, annesi, babası, kardeşi, bunların olmaması durumunda Cumhuriyet başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakınının hastanın yanında refakatçi olarak bulundurulabildiği; hastanede yatarak tedavi görmesi gerekmemekle birlikte uzman doktor denetiminde tedavi ve takibi gerekenlerin, bu hastanelere en yakın infaz kurumlarına sevk edildiği;

Sonuç olarak; ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların sağlık sorunları ile ilgili gerekli her türlü tetkik ve tedavinin özenle yerine getirildiği; infaz kurumlarında yaşayan hükümlü ve tutukluların, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırıldığı; tıbbî gereklilik ve mevzuata uygun hareket edildiği; ihlallerin yapıldığına ilişkin somut şikâyetler geldiğinde, adlî ve idarî yönden gerekli inceleme ve soruşturmaların yapıldığı,

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.



Sadullah ERGİN
Bakan